

FAMILIA ACADEMICĂ, ÎN CREȘTERE

Doctor habilitat **Liliana CONDRATICOVA**

Secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei

La 8 iunie 2022, în sesiunea a II-a a Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei, cu o unanimitate de voturi, au fost aleși șapte membri de onoare ai AȘM. Alegerile s-au desfășurat în conformitate cu art. 72 al Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004 (republicat) și punctele 11, 18 și 30-32 ale Statutului Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), punctele 37-43 ale Regulamentului privind alegerea membrilor titulari (academicieni) și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a membrilor titulari (academicieni) și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei nr. 1 din 28.07.2005 (cu modificările și completările ulterioare).

Candidaturile pentru acordarea titlului de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei au fost examinate și aprobate de Adunările generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secțiilor de științe.

Astfel, **Secția Științe ale Vieții** i-a înaintat la titlul de membru de onoare al AȘM pe Rattan Lal, Valeriu Tabără și Sebastian Ionescu.

Rattan LAL (n. 1944), laureat al Premiului Nobel pentru Pace (2007) și al Premiului Mondial pentru Alimentație (2020), reputat savant pedolog de origine indiană, profesor universitar în științele solului, are o colaborare fructuoasă cu cercetătorii din Republica Moldova în domeniul științei solului. În cadrul „Săptămânii Științei” din 7–12 iunie 2021, dedicate aniversării a 60-a de la crearea Academiei de Științe a Moldovei și împlinirii a 75 de ani de la formarea primelor institute de cercetare de tip academic, la 7 iunie prof. R. Lal a susținut prelegerea publică „Sănătatea solului în era încălzirii globale: importanța pentru dezvoltarea durabilă a societății, inclusiv îmbunătățirea sănătății umane post-pandemice”. În contextul stipulărilor „Pactului climatic de la Glasgow”, semnat la 13 noiembrie 2021 de 197 de state, Academia de Științe a organizat masa rotundă „Limitarea încălzirii globale și adaptarea la schimbările climatice”, la care a R. Lal a

prezentat prelegerea publică „Menținerea sănătății solului pentru fortificarea serviciilor ecosistemice”. Prof. Rattan Lal a adus contribuții substanțiale la realizarea cercetărilor științifice de excelență în domeniul restaurării sănătății solurilor, recunoscute la nivel național și internațional.

Valeriu TABĂRĂ (n. 1949), academician, președinte al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” din România, a avut o experiență internațională vastă în NATO și în FAO, ceea ce i-a permis să abordeze problemele la nivel global și să promoveze aspecte fundamentale ale dezvoltării durabile a agriculturii. A participat la numeroase evenimente științifice, lansând idei strategice, valoroase pentru cercetătorii din țara noastră, precum și pentru organele decizionale din sectorul agrar. Acad. V. Tabără a susținut la AȘM, în data de 10 iulie 2020, lecția publică „Relația dintre agricultură și gestiunea resurselor de apă”.

Sebastian IONESCU (n. 1953), profesor universitar, doctor în științe medicale, șef al Catedrei chirurgice și ortopedie pediatrică a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” (București, România), a adus contribuții deosebite la dezvoltarea științelor medicale, în special a chirurgiei și ortopediei pediatrice, la numeroase activități de cercetare, colaborare și susținere a specialiștilor din Republica Moldova, dezvoltarea și promovarea științei medicale din Republica Moldova.

Secția Științe Exacte și Inginerești i-a înaintat la titlul de membru de onoare al AȘM pe Konstantin Novoselov și Aurel Câmpeanu.

Konstantin NOVOSELOV (n. 1974), laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (2010), profesor la Centrul pentru Materiale Avansate 2D al Universității Naționale din Singapore, profesor Langworthy la Școala de Fizică și Astronomie a Universității din Manchester, a ținut, în cadrul manifestărilor „Săptămânii Științei”, pe 11 iunie 2021, prelegerea publică „Materiale pentru viitor”, în care a făcut o cartografie a elaborării diverselor materiale pentru diverse aplicații. El a demonstrat dinamica dezvoltării materialelor bazate pe grafen, dezvoltării tehnologiilor, care au evoluat într-un ritm accelerat de la primele tehnologii

de exfoliere mecanică a grafenului din grafit ce nu permitea producerea în masă până la tehnologii mai sofisticate, care să asigure producerea în masă și aplicații largi în diverse domenii. Premiul Nobel pentru Fizică a fost conferit profesorului K. Novoselov și profesorului Andre Geim în anul 2010 pentru experimente inovatoare privind materialul grafen.

Aurel CÂMPEANU (n. 1935), profesor universitar la Universitatea din Craiova, doctor, inginer, cu un șir de rezultate de fond la teoria clasică a mașinilor electrice, a pus în valoare, în premieră mondială, regimul de funcționare a mașinii sincrone, cercetare cu caracter fundamental, aprofundată în teza sa de doctorat „Funcționarea în paralel la rețea a două mașini sincrone cuplate rigid”. O altă elaborare în premieră absolută este metoda de încercare la încălzire, cu justificările teoretice de rigoare, a transformatoarelor de înaltă tensiune, puteri mari și neegale. Participă în mod activ la viața academică și universitară din Republica Moldova, colaborează în special cu Universitatea Tehnică a Moldovei: a fost președinte al Comisiei pentru Examenul de Stat la Facultatea de Energetică, a susținut în 2021 lecția publică „O viață de profesor și cercetător în serviciul oamenilor”. Prof. A. Câmpeanu este *doctor honoris causa* a patru universități din România și Republica Moldova.

Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte i-a înaintat la titlul de membru de onoare al AȘM pe Răzvan Theodorescu și Theodor Codreanu.

Acad. Răzvan THEODORESCU (n. 1939), vicepreședinte al Academiei Române, președinte al Secției de arte, arhitectură, audiovizual, specialist notoriu în istoria artei și istoria civilizației, autor de lucrări privind relațiile artei și culturii artei medievale românești cu arta și cultura bizantină și balcanică. Este doctor în științe istorice al Universității din București (1972), membru titular al Academiei Române (2000),

membru de onoare al Academiei Oamenilor de Știință (1996), membru al Academiei de Științe din New York (1998). Prin valoroasa sa operă științifică a adus contribuții inestimabile la studierea artei și culturii naționale și universale. Este membru al comitetului științific al revistei „Dialogica” din Chișinău.

Theodor CODREANU (n. 1945), reputat critic și istoric literar din România, prozator, filosof al culturii și civilizației, este și un eminescolog notoriu (de trei ori laureat al premiilor naționale „Mihai Eminescu”). Personalitatea sa complexă se conturează în numeroasele lucrări privind opera unor clasici (M. Eminescu, G. Bacovia, I. L. Caragiale, I. Barbu) și autori contemporani. Th. Codreanu vine cu o analiză exemplară, aprofundată și inedită a lucrărilor celor mai importanți autori din Basarabia (Ion Druță, Grigore Vieru, Victor Teleucă, Nicolae Dabija, Spiridon Vangheli ș.a.). Creația și activitatea lui Theodor Codreanu a fost menționată cu distincții de stat și importante premii literare, printre care Premiul „Titu Maiorescu” al Academiei Române.

Prezentările privind activitatea membrilor de onoare aleși au fost făcute de acad. Eva Gudumac, acad. Boris Gaina (Secția Științe ale Vieții), acad. Ion Tighineanu, acad. Ion Bostan (Secția Științe Exacte și Inginerești), acad. Mihai Cimpoi și m. c. Victor Moraru (Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte).

Specificăm că, potrivit art. 11 al Statutului AȘM, „Membrii de onoare ai Academiei de Științe sunt personalități de prestigiu din țară și din străinătate, care au obținut rezultate remarcabile în știință și cultură, susțin Academia de Științe, participă activ la cooperarea tehnico-științifică cu organizații din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova”.

Stimați colegi, bine ați venit în familia noastră academică!